

این پژوهش با هدف تعیین ضوابط و معیارهای جنایت عمدی و شبه عمدی با رویکرد به قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ و فقه امامیه می پردازد و وجوه اشتراک و افتراق آن دو را مورد بررسی قرار داده و به میزان انطباق آن با فقه امامیه پرداخته است و با توجه به مطالعات انجام شده به نظر می رسد قانون مجازات مصوب ۹۲ با ایجاد تغییراتی در مبحث جنایات عمدی و شبه عمدی نسبت به قانون مجازات مصوب سال ۱۳۷۰ در خصوص شاخصه های جنایات فوق بخصوص با مد نظر قرار دادن آگاهی و توجه مرتکب در بندهای ب و پ ماده ۲۹۰ از معیار نوعی مطلق به سوی معیار شخصی حرکت نموده است. و در بند پ ماده ۲۹۱ در بحث جنایات شبه عمد با آوردن واژه تقصیر می توان گفت قانونگذار در مفهوم مخالف این بند در مواردی جنایت ناشی از تقصیر را نیز ملحق به عمد دانسته است که قانون مجازات قبل این نوع جنایت را در حکم شبه عمد عنوان نموده بود. همچنین فقه اسلامی نیز با توجه به عبارت «عامداً فی فعله و فی قصد» در جنایت عمدی «عامداً فی فعله، مخطئاً فی قصد» در جنایت شبه عمد تلاش نموده مصادیق و معیارهای جنایت عمدی و شبه عمدی را از هم تفکیک نماید. با این اوصاف اگرچه قانون مجازات جدید در خصوص توجه مرتکب در حین ارتکاب جنایت در ماده ۲۹۰ و ملحق به عمد نمودن جنایت ناشی از تقصیر در ماده ۲۹۱ این قانون اندکی از معیارهای فقهی فراتر رفته اما در بقیه موارد در تعیین شاخص های جنایت عمد و شبه عمدی با مبانی فقهی سازگاری داشته است. پژوهش حاضر به روش تحلیلی-توصیفی و با استفاده از منابع کتابخانه ای می باشد. و با مراجعه به کتب و مقالات و پایان نامه ها گردآوری و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.

کلمات کلیدی:

جنایت عمدی، شبه عمدی، قانون مجازات اسلامی مصوب سال ۱۳۹۲، فقه امامیه